

Posudek na bakalářskou práci Elišky Fátorové *Proměny přístupu federální vlády vůči původním obyvatelům Kanady za vlády Pierra Elliota Trudeau*

Práce má konkrétně vymezený cíl – zaujmout stanovisko k otázce, zda a jak jednorázový akt ovlivnil vznik a rozvoj opozičního (alternativního) hnutí, a to na příkladu indiánské politiky kanadské vlády Pierra Trudeaua. Textu by prospělo, kdyby autorka v úvodu popsala metodu, jak chce otázku řešit, tj. zvolit analytické kategorie, jejichž prozkoumání jí umožní shrnující závěr. Takto (závazně) strukturovaný úvod nahradila reprodukcí dvou (dosti pozdních) textů k fenoménu pozitivní diskriminace (jejich výběr z široké nabídky nicméně není zdůvodněn) a vysvětlením termínů, jež používá, z nichž však některé jsou běžné, obecně srozumitelné (asimilace, multikulturalismus, pluralismus). Cenné jsou naproti tomu informace o občansko-právní, historicky vzniklé „strukturaci“ domorodého obyvatelstva, které by bylo možno ještě rozšířit o konkrétní údaje (zejména rozdíly v právním a sociálním postavení jednotlivých kategorií).

Tyto údaje by však patřily již do vlastního textu, na nějž tak v autorčině kompozici zbývá pouhých 20 stran. Třetinu z nich navíc zabere obširný „historický úvod“ sahající do koloniálních dob, je ale vcelku funkční, neboť popisuje genezi britsko-kanadského přístupu k domorodému občanství (možná by bylo vhodné zmínit francouzskou tradici indiánské politiky). K lepšímu pochopení kontinuity a osvětlení kořenů politiky „občanství plus“ by opět přispěla konkretizace postavení tzv. statusových indiánů, zejména původ a rozsah autorkou zmiňovaných „privilegií“, výhod (jímž se těšili podle zákona 1869) a „zvláštních práv“ (s. 12-13), a zejména poměr mezi statusovým (rovnoprávným?) postavením a absencí základního politického práva reprezentace (s. 17; může premiér „udělit volební právo“?). Partie dobře ukazuje tradici silné federální kompetence v indiánských záležitostech; v dalším (asimilačním) kontextu by však bylo dobré zmínit proměny či přesuny těchto kompetencí v souvislosti s vývojem kanadského federalismu (otázka „státního“ občanství) – viz otázka federálních a provinčních škol na s. 18

Části věnované přelomu 60. a 70. let, tedy vlastnímu tématu práce, by na úvod velmi prospěl přehled základních dobově platných informací: právně-sociální strukturace domorodého obyvatelstva, jeho formální identifikace, existence a status rezervací, poměr federálních a provinčních kompetencí a snad i kulturně-sociální kmenové rozdíly, které patrně v indiánské emancipaci hrály roli. Autorka by se tak vystříhala nejasností, např. které domorodce Hawthornova zpráva vlastně zkoumala (zejména v ohledu ne-statutárních indiánů), popřípadě na základě čeho byli jako takoví identifikováni. Obsahu tohoto z hlediska

koncepte klíčovému dokumentu je ostatně věnováno jen velmi málo místa; čtenář se nedozví, kde zpráva spatřovala hlavní slabiny indiánské situace. (Naproti tomu americká srovnání bylo možno pro zkratkovitá zjednodušení opominout, srov. rozvoj indiánského aktivismu v USA po 2. svět. válce; také *meeting pot* /s. 19/ v 60. letech již nebyl ideálem). Reakci v podobě Bílé knihy se autorka věnuje celkem podrobně, byť ve formě spíše reprodukce než analýzy; v obecné občanskoprávní rétorice tak poněkud zaniká její asi klíčová myšlenka, totiž přesun atributu „plus“ (včetně financí) na provinční úroveň (quebecký kontext).

Indiánská reakce v podobě Červené knihy je pojednána rovněž podrobně, dobře je postižen její partikulární původ a odraz skupinových zájmů (odmítnutí strukturace sociální pomoci); problematické se jeví tvrzení o okamžité vládní realizaci programu (s. 23), jehož podstatná část podléhala legislativnímu procesu. Závěrečné pasáže – přehled indiánského aktivismu s historickým návratem, který by patřil do „historického úvodu“, a jeho role při vzniku Kanadského zákona - jsou koherentní, nemají však k předchozímu textu přímý vztah a k odpovědi na otázku formulovanou v zadání práce, zda totiž Bílá kniha znamenala počátek rozvoje tohoto hnutí, nijak nepřispívají (de facto se o tomto dokumentu zmiňují jako o čemsi pro čtenáře novém, s. 27).

Nehledě na uvedené výtky, které zčásti vyplývají z dosti náročně formulované teze a následného požadavku větší badatelské zběhlosti, drží práce vcelku pohromadě, je přehledně strukturovaná a přináší podstatné údaje. Využití pramenů a literatury je adekvátní vzhledem k střídavé dostupnosti zdrojů. Gramatika je až na občasné výkyvy (příčestí) na dobré úrovni, stylistika velmi dobrá.

Doporučuji k obhajobě s hodnocením **velmi dobře**.

17. května 2013

S. Raková